

สถานการณ์ ไข้หวัดใหญ่สายพันธุ์ใหม่

มีรายงานการระบาดของไข้หวัดใหญ่และปอดบวมในประเทศเม็กซิโก ตั้งแต่กลางเดือนมีนาคม 2552 และทวีความรุนแรงมากขึ้นในสัปดาห์ที่ผ่านมา โดยมีคนป่วยรวม 854 คนเสียชีวิต 59 คน ได้มีการเก็บตัวอย่างผู้ป่วยรวม 50 ราย ตรวจพบว่า 17 ราย เกิดจากเชื้อไข้หวัดใหญ่ชนิด A สายพันธุ์ H1N1 ซึ่งเป็นไข้หวัดใหญ่สายพันธุ์ใหม่ของคนที่มีการพันธุกรรมของเชื้อไข้หวัดใหญ่ในหมูผสมอยู่ด้วย ต่อมา มีการพบผู้ป่วยยืนยันในประเทศสหรัฐอเมริกาอีก 7 ราย ที่ป่วยเป็นไข้หวัดใหญ่จากเชื้อเดียวกัน ในรัฐแคลิฟอร์เนีย และ เท็กซัส ซึ่งมีชายแดนติดกับประเทศเม็กซิโก แต่ไม่มีผู้เสียชีวิต

เนื่องจากเป็นเชื้อสายพันธุ์ใหม่และข้อมูลเบื้องต้นจากการสอบสวนโรคบ่งชี้ว่าการระบาดในขณะนี้ เป็นการติดต่อจากคนสู่คนและมีผู้เสียชีวิต ทำให้เกิดความกังวลว่าอาจเกิดการระบาดใหญ่ขยายตัวไปประเทศอื่น องค์การอนามัยโลกกำลังติดตามสถานการณ์อย่างใกล้ชิดและกำลังพิจารณาให้คำแนะนำเรื่องการเดินทางระหว่างประเทศ

สำหรับประเทศไทย จากการเฝ้าระวังโรคของสำนักโรคติดต่อวิทยา ตั้งแต่ต้นปี 2552 จนถึงขณะนี้ พบผู้ป่วยโรคไข้หวัดใหญ่ จำนวน 3,159 ราย ไม่มีผู้เสียชีวิต ซึ่งไม่แตกต่างกับช่วงเวลาเดียวกันในปี 2551 และในประเทศไทย ยังไม่เคยพบเชื้อไข้หวัดใหญ่สายพันธุ์ ดังกล่าว

สิ่งที่กระทรวงสาธารณสุขกำลังดำเนินการ

ได้มีการประชุมเตรียมการระหว่างหน่วยงานภายในกระทรวงที่เกี่ยวข้องและติดตามสถานการณ์ทุกวัน เพื่อเร่งรัดการเฝ้าระวัง การตรวจวินิจฉัย การดูแลรักษาพยาบาลผู้ป่วย การเดินทางระหว่างประเทศ การเตรียมเครื่องมือและเวชภัณฑ์ ทั้งนี้ ได้มีการประสานงานกับองค์การอนามัยโลกและศูนย์ป้องกันควบคุมโรคแห่งชาติ สหรัฐอเมริกาอย่างใกล้ชิด

คำแนะนำสำหรับประชาชน

เนื่องจากเชื้อนี้แพร่ติดต่อเช่นเดียวกับโรคไข้หวัดใหญ่ในคนโดยทั่วไปโดยเชื้อที่อยู่ในเสมหะ น้ำมูก น้ำลายของผู้ป่วยแพร่ไปยังผู้อื่น โดยการไอหรือจามรดกันในระยะใกล้ชิด หรือติดจากมือและสิ่งของที่มือจับอยู่ และเชื้อจะเข้าสู่ร่างกายทางจมูกและตา เช่น การแคะจมูก การขยี้ตา ไม่ติดต่อจากการรับประทานเนื้อหมู ผู้ที่มีอาการป่วยคล้ายไข้หวัดใหญ่ เช่น มีไข้ ปวดเมื่อยตามร่างกาย ไอ มีน้ำมูก ควรสวมหน้ากากอนามัยและหลีกเลี่ยงการไปในที่ชุมชนหรือสถานที่แออัด ประชาชนทั่วไปควรรักษาสุขภาพให้แข็งแรง โดยรับประทานอาหารที่มีประโยชน์ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ผัก ผลไม้ นอนหลับพักผ่อนให้เพียงพอ ออกกำลังกายอย่างสม่ำเสมอ งดสูบบุหรี่ งดดื่มเหล้า ล้างมือบ่อยๆ ผู้ที่มีแผนการเดินทางไปยังรัฐแคลิฟอร์เนียและเท็กซัส ประเทศสหรัฐอเมริกาและประเทศเม็กซิโก ควรติดตามสถานการณ์และคำแนะนำจากกระทรวงสาธารณสุขอย่างใกล้ชิดต่อไป

คำถาม-คำตอบ เรื่อง โรคไข้หวัดใหญ่ที่ระบาดในเม็กซิโก กระทรวงสาธารณสุข 27 เมษายน 2552

1. ไข้หวัดใหญ่ที่กำลังระบาดตามข่าวอยู่ในขณะนี้ คือโรคอะไร

โรคที่กำลังระบาดอยู่ในขณะนี้ เป็นโรคไข้หวัดใหญ่สายพันธุ์ใหม่ในคน แพร่ติดต่อระหว่างคนสู่คนไม่พบว่ามี การติดต่อมาจากสุกร เกิดจากเชื้อไวรัสไข้หวัดใหญ่ชนิดเอ เอช1 เอ็น1 (A/H1N1) ซึ่งเป็นเชื้อตัวใหม่ที่ไม่เคยพบทั้งในสุกรและในคน เป็นเชื้อที่เกิดจากการผสมสารพันธุกรรมของเชื้อไข้หวัดใหญ่ของสุกรเป็นส่วนใหญ่และมีสารพันธุกรรมของเชื้อไข้หวัดใหญ่ของคน และเชื้อไข้หวัดที่พบในนกด้วย ขณะนี้กระทรวงสาธารณสุขเรียกชื่อโรคนี้ในเบื้องต้นว่า "โรคไข้หวัดใหญ่ที่ระบาดในเม็กซิโก" ไปก่อน จนกว่าองค์การอนามัยโลกจะกำหนดชื่ออย่างเป็นทางการออกมา

2. เกิดการระบาดขึ้นที่ประเทศใดบ้าง

ตั้งแต่ช่วงกลางเดือนมีนาคม 2552 เป็นต้นมา เริ่มพบผู้ป่วยไข้หวัดใหญ่และผู้ป่วยปอดบวม จากข้อมูลองค์การอนามัยโลก (ณ วันที่ 26 เมษายน 2552) มีผู้ป่วยที่สามารถยืนยันทางห้องปฏิบัติการได้ว่าติดเชื้อไข้หวัดใหญ่สายพันธุ์ใหม่นี้ 18 ราย ขณะที่กระทรวงสาธารณสุขเม็กซิโกรายงานว่า มีผู้ป่วย 1,614 ราย เสียชีวิต 103 ราย ส่วนในสหรัฐอเมริกาพบผู้ป่วยติดเชื้อไข้หวัดใหญ่สายพันธุ์เดียวกัน 20 ราย ใน 5 มลรัฐ ได้แก่ รัฐแคลิฟอร์เนีย 7 ราย เท็กซัส 2 ราย ซึ่งทั้ง 2 รัฐนี้มีชายแดนติดกับประเทศเม็กซิโก รัฐนิวยอร์ก 8 ราย แคนซัส 2 ราย โอไฮโอ 1 ราย ผู้ป่วยมีอาการไม่รุนแรง และไม่มียุติเสียชีวิต

3. เคยพบเชื้อไข้หวัดใหญ่สายพันธุ์ใหม่นี้ในประเทศไทยหรือไม่

จากระบบการเฝ้าระวังโรคของประเทศ ทั้งการเฝ้าระวังผู้ป่วยและการเฝ้าระวังทางห้องปฏิบัติการไม่เคยพบเชื้อดังกล่าวนี้ในประเทศไทย

4. คนติดโรคนี้ได้อย่างไร

คนส่วนใหญ่ติดโรคไข้หวัดใหญ่จากการถูกผู้ป่วยไอจามรดโดยตรง เนื่องจากมีเชื้อไวรัสอยู่ในเสมหะ น้ำมูก น้ำลายของผู้ป่วย แต่บางรายอาจได้รับเชื้อทางอ้อมผ่านทางมือหรือสิ่งของเครื่องใช้ที่ปนเปื้อนเชื้อ เช่น ผ้าเช็ดหน้า ลูกบิดประตู โทรศัพท์ แก้วน้ำ เป็นต้น

5. ขณะนี้สามารถรับประทานเนื้อหมูหรือผลิตภัณฑ์จากหมู ได้อย่างปลอดภัยหรือไม่

รับประทานได้อย่างปลอดภัย เนื่องจากเชื้อไวรัสไข้หวัดใหญ่จะถูกทำลายได้ด้วยความร้อนจากการปรุงอาหารที่อุณหภูมิ 70 องศาเซลเซียสขึ้นไป และจากการสอบสวนโรคไม่เคยพบผู้ป่วยติดโรคจากการรับประทานเนื้อหมูที่ปรุงสุก

6. อาการของโรคไข้หวัดใหญ่สายพันธุ์ใหม่มีอะไรบ้าง

อาการใกล้เคียงกับอาการโรคไข้หวัดใหญ่ที่พบตามปกติ เช่น ไข้สูง ปวดศีรษะ ปวดเมื่อยกล้ามเนื้อ ไอ เจ็บคอ อาจมีอาเจียน ท้องเสียด้วย ผู้ป่วยที่สหรัฐมีอาการไม่รุนแรง ส่วนใหญ่หายป่วยโดยไม่ต้องนอนโรงพยาบาล แต่ผู้ป่วยหลายรายในเม็กซิโก มีอาการปอดอักเสบรุนแรง (หอบ หายใจลำบาก) และเสียชีวิต

7. มียาชนิดใดบ้างที่สามารถรักษาโรคนี้ได้

ยาต้านไวรัสซึ่งใช้รักษาโรคไข้หวัดใหญ่นี้ได้ผล คือ ยา oseltamivir เป็นยาชนิดกิน และยา zanamivir เป็นยาชนิดพ่น แต่ผลการตรวจเชื้อไวรัสในประเทศสหรัฐอเมริกาพบว่า เชื้อนี้ดื้อต่อยาต้านไวรัส amantadine และ rimantadine

สำนักโรคติดต่ออุบัติใหม่

กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข

8. ยาด้านไวรัสโอเซลทามิเวียร์ (Oseltamivir) ในไทย ขณะนี้มีพอเพียงหรือไม่

ประเทศไทยได้สำรองยาต้านไวรัสโอเซลทามิเวียร์ไว้พอเพียงสำหรับการรักษาผู้ป่วย ขณะนี้กระทรวงสาธารณสุข โดยกรมควบคุมโรคได้สำรองยาต้านไวรัสโอเซลทามิเวียร์ไว้พอเพียงเพื่อการควบคุมการระบาดของเชื้อสายพันธุ์ใหม่ ณ จุดเกิดเหตุโดยองค์การเภสัชกรรมผลิตยา GPO-A-Flu และพร้อมที่จะเพิ่มกำลังการผลิตสูงสุดหากเกิดการระบาดใหญ่

9. มีวัคซีนที่สามารถป้องกันโรคไข้หวัดใหญ่นี้หรือไม่

ขณะนี้ยังไม่มีและวัคซีนไข้หวัดใหญ่ที่ผลิตใช้อยู่ในปัจจุบันไม่สามารถป้องกันไข้หวัดใหญ่สายพันธุ์ใหม่นี้ได้

10. คำแนะนำในการป้องกันการติดเชื้อ

1. หากไม่จำเป็น ควรเลื่อนหรือชะลอการเดินทางไปยังประเทศที่เป็นพื้นที่เกิดการระบาดจนกว่าสถานการณ์จะยุติลง
2. หากจำเป็นต้องเดินทางไปยังพื้นที่เกิดการระบาด ให้หลีกเลี่ยงการใกล้ชิดกับผู้ที่มีอาการไอจาม หลีกเลี่ยงสถานที่แออัด พร้อมทั้งปฏิบัติตามข้อแนะนำของทางการในพื้นที่นั้นๆ อย่างเคร่งครัด
3. ผู้ที่เดินทางกลับมาจากพื้นที่เกิดการระบาด ถ้ามีอาการของไข้หวัดใหญ่ เช่น มีไข้ ไอ ปวดเมื่อยตามตัว เจ็บคอ ภายใน 7 วันหลังจากเดินทางกลับ ให้รีบปรึกษาแพทย์ เพื่อรับการรักษาและคำแนะนำในการปฏิบัติตนอย่างเข้มงวด
4. สร้างเสริมสุขภาพให้แข็งแรง โดย
 - 4.1 รับประทานอาหารที่มีประโยชน์ โดยเฉพาะผักและผลไม้ ดื่มน้ำสะอาดให้พอเพียง
 - 4.2 หมั่นล้างมือบ่อยๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งหลังการไอ จาม
 - 4.3 นอนหลับพักผ่อนให้พอเพียง
 - 4.4 ออกกำลังกายอย่างสม่ำเสมอ
 - 4.5 หากพบว่ามีผู้ป่วยที่มีอาการคล้ายโรคไข้หวัดใหญ่ภายในบ้านหรือสถานที่ทำงานเดียวกัน ต้องแจ้งสำนักงานสาธารณสุข เพื่อเข้าดำเนินการป้องกันการแพร่ระบาดในวงกว้าง

11. กระทรวงสาธารณสุขมีมาตรการดำเนินการป้องกันควบคุมโรคนี้อย่างไรบ้าง

มาตรการสำคัญ ได้แก่ การเร่งรัดและเพิ่มระดับความเข้มข้นการเฝ้าระวังโรคกลุ่มอาการคล้ายไข้หวัดใหญ่ และปอดอักเสบรุนแรง และการตรวจยืนยันเชื้อทางห้องปฏิบัติการ การดูแลรักษาพยาบาลผู้ป่วย สारองเวชภัณฑ์ และอุปกรณ์ป้องกันการติดเชื้อ เครื่องตรวจวัดอุณหภูมิผู้เดินทาง (Infrared Thermo Scanner) ที่สนามบินนานาชาติ และการสื่อสารความเสี่ยง การให้สุขศึกษาประชาสัมพันธ์ และให้บริการข้อมูลแก่ประชาชน โดยศูนย์ฮอตไลน์ โทร. 02-590-3333 ตลอด 24 ชั่วโมง จัดทำข่าวแจก จัดการแถลงข่าว และจัดทำคำแนะนำประชาชนเผยแพร่ทางเว็บไซต์กระทรวงสาธารณสุข (www.moph.go.th) และ สำนักโรคติดต่ออุบัติใหม่ (<http://beid.ddc.moph.go.th>)